

علم و توسعه های پر ترویی عضله

پرد شوئنفلد

کالج لمان، برونکس، نیویورک

ویراستار علمی:

دکتر حمید رجبی

(استاد فیزیولوژی ورزشی دانشگاه خوارزمی)

ترجمه:

دکتر محمد شریعت زاده جنیدی

(استادیار فیزیولوژی ورزشی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

دکتر هادی روحانی

(استادیار فیزیولوژی ورزشی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

داود محسنی نیا

(دانشجوی دکتری تخصصی فیزیولوژی ورزشی عصبی-عقلانی دانشگاه حکیم سبزواری)

علی اکبر جهاندیده

(دانشجوی دکتری تخصصی فیزیولوژی ورزشی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

شونفلد، برد، ۱۹۶۲ - م.	-	سروشناسه
علم و توسعه هایپرتروفی عضله/ببرد شوئنفلد؛ ویراستار علمی حمید رجبی؛ ترجمه محمد شریعت‌زاده‌جنیدی... [و دیگران].	:	عنوان و نام پدیدآور
تهران: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، ۱۳۹۹.	:	مشخصات نشر
۳۵۰ ص: مصور، جدول، نمودار.	:	مشخصات ظاهری
978-600-8930-40-2	:	شابک
فیبا	:	وضعیت فهرست نویسی
عنوان اصلی: Science and development of muscle hypertrophy, [2020].	:	یادداشت
ترجمه محمد شریعت‌زاده‌جنیدی، هادی روحانی، داود محسنی‌نیا، علی‌اکبر جهاندیده.	:	یادداشت
ورزش -- جنبه‌های فیزیولوژیکی	:	موضوع
تمرین‌های ورزشی	:	موضوع
آمادگی جسمانی	:	موضوع
شریعت‌زاده‌جنیدی، محمد، ۱۳۶۱ شهریور -، مترجم	:	شناسه افزوده
رجی، حمید، ویراستار	:	شناسه افزوده
پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی	:	شناسه افزوده
QP۳۰۳	:	رده بندی کنگره
۷۶/۶۱۲	:	رده بندی دیوبی
۷۵۵۷۸۸۵۲	:	شماره کتابشناسی ملی

پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

علم و توسعه هایپرتروفی عضله

ترجمه: دکتر محمد شریعت‌زاده‌جنیدی، دکتر هادی روحانی، داود محسنی‌نیا، علی‌اکبر جهاندیده

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۳۰-۴۰-۲

ناشر: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

شمارگان: ۵۰۰ نوبت چاپ: تهران، اول ۱۳۹۹ قطع: رحلی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: پادینا

قیمت: ۱۴۵ هزار تومان

تهران: خیابان مطهری، خیابان میرعماد، کوچه پنجم، پلاک ۳ - کد پستی: ۱۵۸۷۹۵۸۷۱۱

تلفن: ۰۲۱ (۸۸۷۴۷۸۸۴) نمایر: ۸۸۷۳۹۰۹۲ info@ssrc.ac.ir ssrc.ac.ir

کلیه حقوق برای پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری محفوظ است.

پیشگفتار فاشر

تربیت بدنی و علوم ورزشی به عنوان یک حوزه علمی دانشگاهی در سال‌های اخیر روند رو به رشدی را در تمامی زمینه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی داشته است. یکی از مسایل مهم مورد توجه مسئولان و برنامه‌ریزان، شناسایی، فراهم‌سازی و تقویت زمینه‌های لازم برای تولید دانش علوم ورزشی و به کارگیری علوم ورزشی تولید یافته در عرصه‌های ورزش قهرمانی و میادین بین‌المللی و نیز ورزش همگانی و سلامت عمومی است. به همین جهت پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی که در راستای سیاست‌های علمی، آموزشی و پژوهشی خود، برای انتقال آخرین یافته‌ها به منظور توسعه روزافزون دانش و فناوری در ایران اسلامی بنیان نهاده شده، در نظر دارد با فراهم کردن بستری مناسب برای پیشبرد فعالیت‌های پژوهشی و نیز ارتقاء سطح علمی، فرهنگی و کمک به تلفیق علم و عمل، گامی مؤثر در رفع نیازهای علمی ورزش کشور بردارد. در این راستا، پژوهشگاه اقدام به انتشار **کتاب‌های علمی - ورزشی - تخصصی** برگرفته از تلاش‌های متخصصان، محققان و دانش آموختگان تربیت بدنی و علوم ورزشی نموده است. امید است با انتشار این گونه کتب، به فضل خداوند متعال، گام‌های مؤثری در جهت تحقق اهداف عالیه نظام جمهوری اسلامی ایران برداشته باشیم.

پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مقدمه ویراستار

پس از سال‌ها تدریس، مطالعه و نگارش مقاله‌های علمی در خصوص عملکرد عضله اسکلتی و نقش انواع فعالیت‌های ورزشی بر سازگاری‌های عملکردی و ساختاری آن، یاد گرفته‌ام که در پاسخ به سوالات متعدد دانشجویان در موضوع بهترین روش برای سازگاری‌های مختلف عضلانی، هیچ نظر قاطعی ندهم و فقط به آن‌ها کمک کنم تا با شناختن راههای متعدد، فهم سلول عضلانی از فشارهای وارد بر آن، این رویکرد را در آنها تقویت کنم که هیچ روش برتر وجود ندارد. در حقیقت، به آنها می‌آموزانم که شکاف زیادی بین دانش نظری ما در مورد تمرین عضله اسکلتی و فهم عضله از فشاری که بر آن وارد می‌شود، وجود دارد. برای مثال، بر مبنای دانش نظری که تاکنون آموخته‌ایم، برتری یک برنامه تمرین مقاومتی برای رشد عضلانی که در آن ۴ نوبت با ۱۲ تکرار بیشینه برای هر حرکت انجام می‌شود را بر برنامه‌ای که در آن ۲ نوبت با ۴۲ تکرار بیشینه انجام می‌شود، تایید می‌کنیم، اما براستی ممکن است فهم سلول عضلانی از این دو برنامه یکسان باشد. از سویی دیگر، این امکان نیز وجود دارد که فهم سلول عضلانی به یک برنامه مشابه در دو عضله یک شخص یا در عضله مشابه دو نفر، متفاوت باشد. طرح این موارد، دو نکته آموزشی مهم را به دنبال دارد که یکی وجود راههای مختلف سلولی برای رشد عضله و دیگری اهمیت فهم سلولی از فشارهای فیزیولوژیکی وارد بر عضله در سازگاری‌های آن است. در ویرایش نخست کتاب «علم و توسعه هایپرتروفی عضله» به نکات جالبی در خصوص این دو رویکرد آموزشی برخوردار کردم و یقین داشتم که مجموعه اطلاعات نادر در زمینه سازوکارهای رشد عضلانی و عوامل موثر در آن که با مطالعه، پژوهش و زحمت چندین ساله دکتر شوئنفلد به رشتہ تحریر در آمده است، مورد استفاده دانشجویان و مریبان قرار خواهد گرفت. بازخوردهای امید بخشی که پس از چاپ نخستین ویرایش کتاب از سوی خوانندگان بویژه دانشجویان دریافت گردید مترجمان کتاب را بر آن داشت تا پیگیر نسخه جدید کتاب باشند و خوشبختانه این انتظار کوتاه بود و نسخه جدید کتاب با فاصله کوتاهی از نسخه آغازین، با اضافه شدن پژوهش‌ها و رویکردهای جدید تمرینی در تمام فصول و کامل شدن مطالب کتاب با اضافه شدن دو فصل جدید (اندازه‌گیری هایپرتروفی عضله و شیوه‌های تمرین پیشرفته) چاپ گردید و مانند نسخه آغازین با دقت فراوان و شایستگی تمام، توسط همکاران خوبم در پژوهشگاه علوم ورزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بازترجمه و بازنگری گردید. امید است این نسخه جدید نیز مورد توجه و استفاده علاقه‌مندان قرار بگیرد.

حمید رجبی – استاد دانشگاه خوارزمی

تابستان ۱۳۹۹

فهرست مطالب

۱	فصل ۱ پاسخ و سازگاری‌های مرتبط با هایپرتروفی به فشار فعالیت ورزشی
۱	دستگاه عصبی-عضلانی
۱	ساختار و عملکرد
۲	واحد حرکتی
۳	نظریه الیاف‌های لغزندۀ
۴	انواع تار
۵	پاسخ‌ها و سازگاری‌ها
۶	راندن عصبی
۷	فعال‌سازی عضله
۸	همزمانی واحد حرکتی
۹	هم فعال‌سازی عضله مخالف
۹	جفت‌ها
۹	تعادل پروتئین
۱۰	هایپرتروفی
۱۱	هایپرپلازی
۱۲	دستگاه‌های اندوکراین، پاراکراین و اتوکراین
۱۳	پاسخ‌ها و سازگاری‌ها نسبت به هورمون‌ها
۱۴	عامل رشد شبه انسولین ۱
۱۵	هورمون رشد
۱۶	تستوسترون
۱۷	انسولین
۱۸	پاسخ‌های هورمونی حاد در مقابل مزمون
۱۹	پاسخ‌ها و سازگاری‌های مایوکاین‌ها
۲۰	عامل رشد مکانیکی
۲۱	اینترلوکین‌ها
۲۲	مايوستاتین
۲۳	سایر مایوکاین‌ها
۲۴	فصل ۲ سازوکارهای هایپرتروفی
۲۵	تنش مکانیکی
۲۶	انتقال مکانیکی
۲۷	مسیرهای پیام‌رسانی
۲۸	PI3K/AKT
۲۹	مسیر MAPK
۳۰	مسیرهای کلسیم
۳۱	مسیر فسفاتیدیک اسید
۳۲	AMPK
۳۳	فشار سوخت و سازی

۴۷.....	فراخوانی تار.
۴۹.....	تولید مایوکاین.
۵۰.....	تورم سلول.
۵۱.....	تولید هورمون سیستمیک.
۵۲.....	آسیب عضله.
۵۸.....	فرایندهای التهابی.
۶۰.....	فعالیت سلول ماهواره‌ای.
۶۲.....	تولید IGF-1
۶۳.....	تورم سلول.
۶۵.....	فصل ۳ اندازه‌گیری هایپرتروفی عضله.
۶۵.....	روش‌های غیرمستقیم.
۶۶.....	سنجهش چین پوستی.
۶۸.....	چگالی‌سننجی زیر آب.
۷۰.....	حجم‌سننجی جابجایی هوا.
۷۱.....	جدب‌سننجی دوگانه اشعه X
۷۳.....	تحلیل مقاومت الکتریکی زیستی
۷۶.....	روش‌های ویژه هر ناحیه.
۷۸.....	اندازه‌گیری‌های دور‌سننجی
۷۹.....	اولتراسوند.
۸۱.....	توده‌نگاری رایانه‌ای
۸۲.....	تصویربرداری رزونانس مغناطیسی.
۸۴.....	نمونه‌برداری عضله.
۸۶.....	جمع بندی.
۸۹.....	فصل ۴ نقش متغیرهای تمرین مقاومتی در هایپرتروفی عضلانی.
۸۹.....	حجم.
۹۹.....	توازن.
۱۰۴.....	بار.
۱۱۰.....	انتخاب حرکت.
۱۱۶.....	نوع عمل عضلانی.
۱۱۸.....	مدت زمان استراحت.
۱۲۵.....	مدت زمان تکرار.
۱۳۵.....	ترتیب حرکات.
۱۳۸.....	دامنه حرکتی.
۱۳۹.....	شدت تلاش.
۱۴۹.....	فصل ۵ شیوه‌های تمرین پیشرفته
۱۴۹.....	تمرین کشش همراه با بار.
۱۵۱.....	تمرین با استراحت درون نوبتی.
۱۵۲.....	نوبتهاي همراه با کاهش بار.

۱۵۶	فوق نوبت‌ها و پیش خستگی
۱۵۸	تمرین اضافه بار بروندگا
۱۶۲	نتیجه‌گیری
۱۶۵	فصل ۶ نقش تمرینات هوازی در هایپرترووفی
۱۶۶	آثار هایپرترووفیک ناشی از تمرینات هوازی به تنها بی
۱۶۷	شدت
۱۶۷	حجم و تکرار
۱۶۸	نوع تمرین
۱۶۸	عوامل دیگر
۱۷۱	تمرین موازی
۱۷۶	شدت
۱۷۷	حجم و تواتر تمرین
۱۷۷	نوع تمرین
۱۷۷	برنامه‌ریزی تمرین
۱۸۱	فصل ۷ عوامل توسعه بیشینه هایپرترووفی
۱۸۱	وراثت
۱۸۵	سن
۱۸۸	جنسیت
۱۹۰	وضعیت تمرینی
۱۹۵	فصل ۸ طراحی برنامه برای هایپرترووفی بیشینه
۱۹۵	بیومکانیک
۱۹۵	رابطه طول – تنفس
۱۹۷	زاویه تمرین
۱۹۷	صفحه حرکتی
۱۹۷	فاصله دست‌ها و پاها
۱۹۸	نوع حرکت
۱۹۸	کاربرد عملی
۱۹۸	تمرکز توجه و هایپرترووفی عضله
۲۰۰	راهبردهای های انتخاب حرکت
۲۰۰	پشت
۲۰۱	کاربرد عملی
۲۰۲	سینه
۲۰۳	شانه
۲۰۴	بخش فوقانی بازو
۲۰۵	مفصل لگن
۲۰۶	بخش قدامی ران
۲۰۶	بخش خلفی ران
۲۰۷	ساق پا

۲۰۷	عضلات شکم
۲۰۸	زمانبندی
۲۰۹	مدل‌های زمانبندی
۲۱۰	زمانبندی خطی سنتی
۲۱۴	زمانبندی موجی (غیر خطی)
۲۱۴	زمانبندی معکوس
۲۱۷	دوره‌های کاهش بار
۲۱۸	زمانبندی شدت بار
۲۲۶	زمانبندی حجم و تکرار جلسات تمرین
۲۲۸	زمانبندی انتخاب حرکت
۲۳۱	فصل ۹ تغذیه برای هایپرتروفی
۲۳۱	تعادل انرژی
۲۳۳	دریافت درشت مغذيهای
۲۳۳	پروتئین
۲۳۳	تأثیر روی عملکرد
۲۳۵	نیازها
۲۳۶	کیفیت
۲۳۸	کربوهیدرات
۲۳۹	تأثیر بر عملکرد
۲۴۱	نیازها
۲۴۲	چربی غذایی
۲۴۲	تأثیر روی عملکرد
۲۴۳	نیازها
۲۴۴	تواتر و عدددهای غذایی
۲۴۷	زمان بندی تغذیه
۲۴۸	پنجره فرصت فراساختی
۲۴۹	تأثیر پروتئین پس از فعالیت ورزشی بر هایپرتروفی
۲۴۹	تأثیر مصرف کربوهیدرات پس از فعالیت ورزشی روی هایپرتروفی
۲۵۳	منابع
۳۳۵	درباره نویسنده

پیشگفتار نویسنده

این کتاب به راستی، کار عشق است.

من از زمان تحصیل در دوره کارشناسی ارشد رشته علوم ورزشی، پیش‌بینی کرده بودم که کتابی مبتنی بر شواهد را در مورد هایپرتروفی عضله بنویسم. در آن زمان، کتاب‌های بی‌شماری با رویکرد مخاطب محور وجود داشت که برنامه‌هایی برای عضله‌سازی را توصیف می‌کرد. با این حال، همه آنها برای ارائه توصیه‌ها، بیشتر به شنیده‌ها متکی بودند و هیچکدام به طور گستره‌دار وارد علم واقعی این موضوع نشده بودند. به روشنی، به یک رویکرد علمی‌تر نیاز بود. در سال ۲۰۱۶، با انتشار نسخه اول کتاب «علم و توسعه هایپرتروفی عضله»، آرزوی من به واقعیت تبدیل شد.

از زمان انتشار اولین نسخه این کتاب، مطالب زیادی عرضه شده است. برای مثال، تحقیقات در مورد هایپرتروفی عضلات بسیار زیاد شده است. هزاران مطالعه جدید منتشر شده است که به درک بیشتر ما در مورد رشد عضلات و چگونگی دستیابی به بهترین شکل در توسعه عضلات کمک می‌کند. علاوه بر این، بازخوردها و گذر

زمان به من اجازه داد تا روش‌هایی را ببینم که بتوانم متن اصلی را بهبود داده و تقویت کنم. در نهایت، من به این نقطه رسیدم که بازنویسی متن اصلی کتاب، ضروری است.

من به خاطر ارائه نسخه دوم کتاب «علم و توسعه هایپرتروفی عضله» هیجان‌زده هستم. متن کتاب با اضافه شدن بیش از ۳۰٪ مطالب جدید، به طور کامل به روز شده است. علاوه بر بحث در مورد یافته‌های پژوهشی جدید و کاربردهای عملی آنها در عضله‌سازی، دو فصل جدید و مهم را نیز اضافه کرده‌ام: یکی، روش‌های مورد استفاده برای اندازه‌گیری رشد عضلات را در بر می‌گیرد و دیگری، انواع مختلف تمرینات پیش‌رفته را ارزیابی می‌کند که معمولاً برای افزایش هایپرتروفی استفاده می‌شود.

علاوه بر این، ۱۰ نکته کلیدی جدید، موضوعات ویژه مورد علاقه برای بدست آوردن توده بدون چربی را بر جسته می‌کند. چند نکته کلی در مورد کتاب: در حالی که سطح نوشتار کتاب برای دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد در رشته‌های مرتبط با علوم ورزشی اختصاص دارد، اما بیشتر متن، برای هر کسی با داشتن درک اساسی از اصول علم تمرین، قابل فهم است. دو فصل اول از نظر علمی بسیار فنی هستند و به پیش زمینه‌ای از فیزیولوژی ورزشی و بیومکانیک نیاز است تا از عهده پیچیدگی‌ها و چالش‌های آن در هنگام استنتاج کاربردهایی از سازوکارهای مسئول سازگاری‌های هایپرتروفیکی، بر بیایید. با این حال، حتی اگر پیشینه علمی قوی نداشته باشید، می‌توانید اطلاعات زیادی را از خواندن سطحی این فصل‌ها کسب کنید تا خود را با مفاهیم و اصطلاحات اساسی آشنا کنید.

علی‌رغم مبنای علمی آن، تمکن کلی کتاب بر جنبه‌های کاربردی رشد عضلات است. به این ترتیب، هر فصل شامل «نکات کلیدی» است که خلاصه‌ای از مطالب به یادماندنی و کاربردهای عملی آنها است. همچنین یک فصل کامل (فصل ۸) به این امر اختصاص داده شده است که برنامه‌های سفارشی با هدف ایجاد هایپرتروفی را با ارائه ادبیات مبتنی بر شواهد ایجاد کند. در مجموع، امیدوارم که شما هم با من هم عقیده باشید که این کتاب، کامل‌ترین منبع در بازار برای پر کردن شکاف بین علم و کاربرد در زمینه بهینه سازی رشد عضلات است. دانش قدرت است؛ یاد بگیرید و رشد کنید.

تقدیر و تشکر

اول و مهم‌تر از همه، از راجر ارل، به خاطر پیشنهاد این پروژه و تأمین کلیه منابع لازم برای اطمینان از کیفیت خوب آن، تشکر می‌کنم. من از اعتماد شما به خودم برای نوشتمن این کتاب و راهنمایی‌های مداوم شما در طی مراحل انتشار، ممنونم. بدون تلاش شما، این کتاب به سرانجام نمی‌رسید. من بسیار از شما سپاسگزارم.

از شلون دونلی، به خاطر مدیریت مؤثر و کارآمد توسعه این پروژه، به گونه‌ای که همه چیز به طور روان اجرا شود، تشکر می‌کنم. از تلاش‌های شما بسیار سپاسگزارم.

از گرانت تینسلی، مایک اسراستل، کودی هاون، هنینگ واکرهائز، جیمز کریگر، آدام شارپلز، آلن آرگون، برت کنتراس، مایک رابرتس و اندرو ویگوتسکی به خاطر ارائه مطلب برای این کتاب سپاسگزارم. بینش شما به بهبود وسعت کتاب و اطمینان از صحت آن کمک کرد.

در نهایت، از دانشجویان قبلی و فعلی خودم که همیشه به من الهام می‌دهند که یاد بگیرم و رشد کنم و بهترین چیزی باشم که می‌توانم در رشته خود باشم، ممنونم. پیشرفت و موفقیت شخصی شما همان چیزی است که من را ترغیب می‌کند تا آنچه را که انجام می‌دهم ادامه دهم و این، بخشی از آن چیزی است که زندگی من را تحقق می‌بخشد.